

Nr 249

Av herr Edström, *angående viss utvidgning av rätten till restitution av bensinskatt.*

Beskattningen av bensin regleras genom förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit. Skatten å bensin har sedan den 1 juli 1954 utgjort 32 öre för liter (SFS 1954: 256).

Enligt 5 § i nämnda förordning, sådant detta författningsrum lyder jämlikt förordningen den 18 februari 1955 (nr 65), må restitution av skatt åtnjutas:

a) för bensin och motorsprit, som utförs till utrikes ort eller svensk frihamn;

b) för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske;

c) för bensin eller motorsprit, som vid tillverkning av motorer användes för avprovning av motor å provbädd eller å annan dylik anordning utan att därvid transportmedlet framföres; samt

d) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motordrift.

Närmare bestämmelser angående förutsättningarna för restitution ha meddelats i kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 370) med tillämpningsföreskrifter till 1929 års förordning.

I motionerna vid 1949 års riksdag I: 43 och II: 39 hemställdes, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av de författningar, som berörde frågan om restitution av skatt för bensin, att därav klart framginge, att sådan restitution kunde åtnjutas även för bensindrivet fordon, oavsett om det dragande fordonet ginge å spåren eller icke.

I sitt betänkande nr 6 i anledning av motionerna hemställde bevillningsutskottet, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t i samband med den då pågående utredningen angående frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes vid jordbrukets drift eller för yrkesmässigt bedrivet fiske m. m., jämväl ville låta verkställa utredning om utvidgning av restitutionsrätten i av motionärerna föreslagen riktning.

I skrivelse den 2 mars 1949 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa den av bevillningsutskottet sålunda föreslagna utredningen.

Ärendet överlämnades till 1948 års restitutionssakkunniga. I sitt betänkande anförde de sakkunniga, att i och för sig vore intet att erinra mot en utsträckning av restitutionsrätten till här ifrågavarande fordon. Det torde emellertid, framhöllo de sakkunniga, förekomma i stor utsträckning att inom industrien bensindrivna traktorer eller truckar användas inom fabriksområden eller vid transporter som ej ginge över allmänna vägar. Något skäl varför sådana traktorer och truckar skulle ur skattesynpunkt behandlas annorlunda än traktorer använda vid växlingsarbete kunde de sakkunniga icke finna. Bland annat förelåge samma svårigheter att kontrollera att traktorerna och truckarna icke användas å allmänna vägar och gator. På grund härav borde enligt restitutionssakkunnigas uppfattning frågan om restitution av bensinskatt för nu ifrågavarande verksamhet ej lösas för sig utan endast i samband med en allmän översyn av restitutionsrättens omfattning.

I motionerna till 1950 års riksdag I: 164 och II: 198 hemställdes, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam utredning med beaktande av i motionerna anförda synpunkter angående utvidgning av rätten till restitution å skatt för bensin och motorbrännolja, som förbrukas av industriföretag annorledes än såsom drivmedel för fordon, som trafikera allmänna vägar. I motionerna anfördes, att bensinen fått en alltmer ökad användning inom industrien för andra ändamål än motordrift å landsvägar. Åtskilliga industriföretag utnyttjade sålunda truckar eller lastbilar, vilka endast användas inom fabriksområden och icke vore registrerade. I andra fall användes bensin såsom drivmedel för transportabla eller stationära maskiner, såsom grävmaskiner, lyftkranar eller lastmaskiner. Exempel finnes också på att i industriell drift användas lastbilar eller traktorer, som droge vagnar å järnväg. Det finnes icke någon anledning att ur skattesynpunkt behandla den bensin användning, som skedde för nämnda ändamål annorlunda än exempelvis användande av bensin för framdrivande av tåg. Det förelåge för närvarande icke möjlighet att erhålla restitution av skatt för de kvantiteter bensin, vilka förbrukades för nämnda ändamål, ett förhållande som i icke oväsentlig mån inverkade på företagens produktionskostnader. För företag med stora interna transporter kunde skatten på den bensin, som användes för dessa, stiga till mycket betydande belopp. Det kunde också befaras, att bensinskatten utgjorde ett hinder mot eljest önskvärda rationaliseringar av olika företags maskinpark. På grund härav syntes skäl föreligga för en utvidgning av restitutionsbestämmelserna till att avse jämväl bensin, som användes inom industrien för andra ändamål än för motordrift på allmänna vägar.

I sitt betänkande nr 66 anförde bevillningsutskottet i anledning av ifrågavarande motioner:

»Då utskottet, enligt vad förut anförts, funnit sig böra tillstyrka en

översyn av bestämmelserna om restitution av skatt för bensin, som förbrukas vid jordbruket, torde det vara lämpligt att vid sagda översyn behandlas jämväl de spörsmål som berörts i förevarande två motioner.

Med hänsyn härtill och då för utskottet upplysts att åtskilliga andra restitutionsspörsmål föreligga, som kräva närmare undersökning, torde den av utskottet förordade översynen av rätten till restitution av skatt för bensin böra göras allsidig och förutsättningslös. Samtidigt vill utskottet emellertid understryka att då vad utskottet föreslagit i fråga om rätten till restitution av skatt för bensin, som användes till jordbrukets bensindrivna traktorer, måste anses såsom en provisorisk lösning, det är angeläget att översynen sker snarast möjligt.»

I skrivelse den 9 december 1950 anhöll riksdagen bl. a. att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte föranstalta om en allmän översyn av bestämmelserna om rätt till restitution av skatt å bensin som förbrukas för andra ändamål än för trafik på allmän väg samt för riksdagen framlägga de förslag, var till denna översyn kunde föranleda.

Ärendet överlämnades till den utredningsman, som 1951 tillkallats för verkställande av en allmän utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken. Utredningsmannen framlade emellertid i sitt betänkande (SOU 1953: 34) inget förslag till lösande av frågan.

Användningen inom industrien av truckar och andra bensindrivna fordon för interna transporter har allt mera ökat. Restitutionsbestämmelserna ha emellertid icke kompletterats i en mot utvecklingen svarande omfattning. Redan av denna anledning bör en allmän översyn av nämnda bestämmelser snarast vidtagas. Ett viktigt skäl för vidtagande av en dylik översyn är emellertid också angelägenheten att särskilt i nuvarande ekonomiska läge hålla produktionskostnaderna i möjligaste mån nere.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsamt utredning angående utvidgning av rätten till restitution å skatt för bensin, som förbrukas av industri-företag annorledes än såsom drivmedel för fordon, som trafikera allmänna vägar.

Stockholm den 26 januari 1956

Walter Edström